Raadsvoorstel

Zaaknummer: 6195-2023

Onderwerp: Accommodatiebeleid en tarifering maatschappelijk vastgoed gemeente Maashorst

Auteur	:	Ilse Vos/Jale Sevdi
Domein/team	:	Dienstverlening/Vastgoed, accommodaties en facilitair
E-mail	:	Ilse.Vos@gemeentemaashorst.nl, Jale.Sevdi@gemeentemaashorst.nl
Port.	:	H.W. van den Broek

Effect op de begroting

☒Ja ☐Nee

Onderwerp
Accommodatiebeleid en tarifering maatschappelijk vastgoed gemeente Maashorst

Voorstel

1. Het beleidskader 'Accommodatiebeleid en tarifering maatschappelijk vastgoed gemeente Maashorst' vast te stellen.
2. De begrotingswijziging nr. 8 (2025) vast te stellen.

Inleiding
Om de grote diversiteit aan voorzieningen, beheer en exploitatie en tarieven van de verschillende accommodaties binnen de gemeente Maashorst te stroomlijnen, is er de afgelopen periode intensief gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuw accommodatiebeleid voor het maatschappelijk vastgoed.

Op 26 september 2024 werd daarom de Beleidsnota **Accommodatiebeleid en Tarifering maatschappelijk vastgoed gemeente Maashorst** besproken tijdens de commissievergadering Samenleving en Bestuur. In deze beleidsnota kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- **Niveau van voorzieningen**: Wat is het gewenste niveau en spreiding van accommodaties?
- **Beheer en exploitatie:** Dagelijks beheer, onderhoud en een efficiënte exploitatie van de accommodaties.
- **Tarieven**: De wijze waarop de tarieven voor gebruik van gemeentelijke maatschappelijke accommodaties zijn gebaseerd.

Naar aanleiding van de vele vragen van zowel de commissie als de insprekers over de totstandkoming van de tarieven en het doorlopen participatieproces, heeft wethouder Van den Broek het advies van de commissie Samenleving en Bestuur overgenomen en besloten het voorstel voorlopig in te trekken. Hij gaf daarbij aan dat zowel het proces als de beleidsnota herzien zal worden en daarna opnieuw aangeboden zal worden aan de gemeenteraad.

Participatieproces en Herziene beleidsnota
De afgelopen maanden is hard gewerkt om het participatieproces verder aan te vullen en af te stemmen op het recent vastgestelde participatiebeleid: *Samen denken*, *samen doen*. De aanpak en uitvoering van dit participatieproces zijn toegelicht in **bijlage 5: Verantwoording participatieproces**.

De vragen en opmerkingen van insprekers en commissieleden tijdens de commissievergadering op 26 september 2024 hebben ertoe geleid dat de beleidsnota is herzien, aangevuld en verduidelijkt.

Beoogd effect
Het accommodatiebeleid van de gemeente Maashorst heeft als doel een helder en uniform beleid te bieden voor alle inwoners met betrekking tot maatschappelijke accommodaties. Daarnaast streeft de gemeente ernaar het beleid te optimaliseren en beter te laten aansluiten op het vastgoedbeleid, de Sterke sociale basis en andere bestuurlijke ambities.

Om dit te realiseren, richt het beleid zich op drie kernaspecten:

1. **Niveau van voorzieningen**. Het vaststellen van de gewenste spreiding en het kwaliteitsniveau van maatschappelijke accommodaties binnen de gemeente.
2. **Beheer en exploitatie**. Het formuleren van richtlijnen voor het beheer en de exploitatie van accommodaties, met aandacht voor onderhoud en efficiënt gebruik.
3. **Tarieven**. Het vaststellen van eerlijke en toegankelijke tarieven die zowel de kosten als de waarde van de voorzieningen weerspiegelen. Dit draagt bij aan de financiële duurzaamheid en brede toegankelijkheid van accommodaties.

Argumenten

1. *Hiermee sluiten we aan op het bestuursakkoord 'Samen bouwen we Maashorst.'*
   De gemeente Maashorst wil een actieve en betrokken gemeenschap stimuleren. Dit doet de gemeente door lokale initiatieven te steunen, mensen met elkaar te verbinden en het sociale en culturele leven te versterken. Om dit te bereiken, zorgt de gemeente voor laagdrempelige ontmoetingsplekken in elke wijk en kern. Alle inwoners kunnen hiervan gebruik maken.

2. *Dit beleid sluit aan bij het 'Strategisch beleidskader Sociaal Domein' en de beweging richting samenredzaamheid, zoals beschreven in het beleidskader 'Sterke sociale basis'.*
   Het doel is om de gemeenschap te versterken door inwoners te stimuleren om zelf verantwoordelijkheid te nemen en hulp te bieden waar nodig (samenredzaamheid). Het accommodatiebeleid ondersteunt initiatieven en accommodaties waar inwoners zelf actief zijn en zelf activiteiten organiseren. Het beheer van deze accommodaties wordt uitgevoerd door lokale stichtingen en verenigingen die goed verbonden zijn met de buurt.

3. *Het beleid zorgt ervoor dat de gewenste voorzieningen ook op de langere termijn voor de gemeente betaalbaar zijn.*
   Het accommodatiebeleid zorgt ervoor dat de voorzieningen ook op lange termijn betaalbaar blijven. Dit wordt bereikt door binnen de bestaande budgetten te blijven en incidentele uitgaven te verlagen. De volgende maatregelen worden genomen:
   - De rol van vrijwilligers binnen de accommodaties verder versterken.
   - De tarieven voor zaalhuur aanpassen.
   - Activiteiten en voorzieningen concentreren, waar mogelijk, om kosten te besparen.

4. *Maatschappelijke tarieven zijn betaalbaar en zorgen voor laagdrempelige beschikbaarheid van de accommodaties.*

Het tarievenbeleid is afgestemd op de betaalbaarheid voor alle gebruikers en ligt om die reden lager dan de benchmark (het gemiddelde tarief dat in buurgemeenten gehanteerd wordt). De gemeente kiest er voor om de tarieven niet aan te passen naar het gemiddelde van de benchmark, maar om de tarieven zo min mogelijk te laten stijgen (rekening houdend met de betaalbaarheid van het vastgoed voor de gemeente op de lange termijn en het financiële kader).
Voor groepen die de maatschappelijke tarieven aantoonbaar niet kunnen betalen, kan het college van B&W anders beslissen op grond van de hardheidsclausule.

Kanttekeningen

1. *Het accommodatiebeleid buitensport wordt apart ter besluitvorming aangeboden.*
   Tijdens de uitwerking van het beleid is gebleken dat de planning voor het accommodatiebeleid buitensport niet haalbaar was, omdat de uitwerking van de sport- en beweegvisie meer tijd nodig heeft dan verwacht en het financiële deel met de verenigingen zeer complex is. Daarom vindt de besluitvorming met betrekking tot het buitensportaccommodatiebeleid naar verwachting in het tweede kwartaal van 2025 plaats.

2. *Bij het streven naar zelfbeheer van de horecavoorzieningen in sporthallen wordt het tempo aangepast dat voor verenigingen haalbaar is.*
   Het doel is om de horecavoorzieningen in sporthallen op lange termijn in zelfbeheer bij de verenigingen te brengen. Dit past bij het beleid ‘Sterke sociale basis’, dat de kracht van de samenleving benut. Momenteel is er echter onvoldoende draagvlak bij de verenigingen voor deze grote verandering. Daarom wordt eerst ingezet op meer samenwerkzaamheid bij de verenigingen. In de komende periode wordt gekeken of dit meer draagvlak creëert voor een grotere rol van de verenigingen in het beheer van de horecavoorzieningen.

3. *De komende jaren zijn de extra budgetten die de afgelopen jaren eenmalig jaarlijks zijn bijgeraamd nog deels noodzakelijk.*
   De voorstellen in het beleid zorgen ervoor dat het gewenste voorzieningenniveau binnen de huidige budgetten kan worden bekostigd, maar het financiële effect zal pas op termijn merkbaar zijn. De invoering van nieuwe tarieven voor zaalhuur en consumpties gebeurt geleidelijk, met een ingroeiregeling van enkele jaren. De overgang naar zelfbeheer van wijkaccommodaties en de concentratie van voorzieningen moet zorgvuldig en in overleg met betrokkenen plaatsvinden. Dit zijn langere trajecten die pas later financieel voordeel opleveren. Daarom blijven de extra jaarlijkse budgetten in de komende jaren deels nodig. Deze zijn al opgenomen in de begroting vanaf 2025.

4. *De voorgestelde tarievenstructuur betekent voor een aantal verenigingen een toename van de kosten en vraagt om overgangsregelingen.*
   Hoewel de voorgestelde tarievenstructuur betaalbare maatschappelijke tarieven kent, betekent de wijziging voor een aantal verenigingen een verhoging van de kosten. Om deze reden is in het beleid waar nodig een ruime overgangsregeling opgenomen.

Financiën

Het accommodatiebeleid moet volgens het door de raad vastgestelde financiële kader binnen de bestaande budgetten en budgetneutraal worden uitgevoerd.
Het beschikbare budget bestaat uit:

- de structurele budgetten die in de begroting zijn opgenomen (€4.075.242 in 2023) en

- de aanvullende budgetten die sinds een aantal jaren noodzakelijk waren in verband met de financiële tekorten die waren ontstaan in de exploitatie van de ontmoetingspleinen (€365.000 in 2023).

Om te kunnen voldoen aan het financiële kader (budgetneutraal) van de raad is ten tijde van de Kadernota van 2025 een aanname gemaakt van het te behalen inverdieneffect van het nieuwe accommodatiebeleid. Deze is destijds ook direct verwerkt in de begroting vanaf 2025 met een afbouw van het aanvullende budget dat benodigd is voor het nieuwe accommodatiebeleid (tabel 1, regel: aanvullend budget Kadernota 2025).

Er is geconstateerd dat in de oorspronkelijke doorrekening van het accommodatiebeleid twee zaken niet correct zijn verwerkt, namelijk:

1. de vergoeding voor samenwerkzaamheid bij wijkaccommodaties was niet meegenomen.
2. de verhoging van de vrijwilligersvergoeding was niet opgenomen.

Daarnaast is de ingangsdatum van het accommodatiebeleid vertraagd doordat de wethouder het stuk in oktober 2024 heeft teruggenomen om aan te passen. Dit leid, na vaststelling van het accommodatiebeleid in 2025, tot een ingangsdatum van 1 januari 2026. Hierdoor verschuift het effect van het accommodatiebeleid met 1 jaar op.

Bovenstaande punten hebben geleid tot het maken van een herberekening van het nieuwe accommodatiebeleid. Deze herberekening heeft tot gevolg dat er van 2025 tot en met 2028 een tijdelijk aanvullende budget benodigd is zoals weergegeven in onderstaande tabel.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Aanvullend budget Kadernota 2025	€ 340.000	€ 300.000	€ 250.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Aanvullend budget o.b.v. herbekening	€ 365.000	€ 422.000	€ 348.000	€ 273.000	€ 207.000	€ 144.000	€ 80.000	€ 26.000	€ -8.000
Verschil	**€ -25.000**	**€ -122.000**	**€ -98.000**	**€ -73.000**	**€ -7.000**	**€ 56.000**	**€ 120.000**	**€ 174.000**	**€ 208.000**

Tabel 1: Verschil tussen beschikbaar budget vanuit Kadernota 2025 en werkelijke kosten herberekening accommodatiebeleid

Op basis van de herberekening is vanaf 2030 een afbouw van het aanvullend budget te verwachten. Het doel is om vanaf 2033 volledig budgetneutraal te opereren. Dit betekent dat het accommodatiebeleid voor de ontmoetingspleinen op langere termijn een ontwikkeling richting budgettair neutraal (passend binnen de structurele budgetten) is.

Dekking

Er is gekeken naar een mogelijkheid om bovenstaande verschillen (tabel 1) op te vangen binnen de beschikbare budgetten voor de accommodaties. Vanwege de opstart van het beleid in 2026 is er ruimte gevonden, daarna is het beschikbare budget noodzakelijk voor het uitvoeren van het accommodatiebeleid en daarom verder niet beschikbaar. Het gaat om een dekking van €59.000,- (totale tekort in 2026 is €122.000).

Omschrijving	**FCL**	**ECL**	**Budget 2026**
Overige kosten overige goederen en diensten	66100501	38004	€ 29.000
Externe advieskosten	66100501	38041	€ 30.000
Totaal			€ 59.000

Tabel 2: Dekking voor een deel van het tekort in 2026

De overige tekorten, zoals weergegeven in tabel 1 (aanvullend budget o.b.v. herberekening) zullen worden gemeld via de 1e afwijkingenrapportage, te weten €25.000,- in 2025, €63.000,- (€122.000 -

€59.000) in 2026, €98.000,- in 2027 en €73.000,- in 2028. Het tekort in 2029 (€7.000,-) zal binnen eigen taakveld opgevangen worden.
Het totaal aanvullend budget dat benodigd was over de periode van 2025 t/m 2033 bedraagt €2.090.000,- in de oorspronkelijke berekening. In de herberekening bedraagt het totaal benodigd aanvullend budget €1.865.000,- (minder aanvullend budget nodig over de gehele periode in de herberekening). Het betreft hiermee een technische herschikking over de jaren 2025 t/m 2033.

Duurzaamheid
De gemeente streeft ernaar om op termijn energieneutraal te worden. Voor gebouwen ligt de focus op energiebesparing (zoals isolatie en kierdichting) en de warmtetransitie (eigen energieopwekking en -opslag).

Deze ambities zijn uitgewerkt in het Uitvoeringsplan Duurzaamheid, dat in de zomer van 2023 is vastgesteld. Actielijn 12 richt zich op het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed, met als doelen:

- 55% minder CO_2-uitstoot in 2030.
- Aardgasvrije gebouwen in 2050.

Momenteel wordt gewerkt aan een Uitvoeringsplan Verduurzaming 2026 - 2050. Dit plan bevat per accommodatie een routekaart met de benodigde maatregelen en financiële gevolgen om deze doelen te bereiken.

Omdat de verduurzaming al binnen dit traject geregeld is, bevat het accommodatiebeleid geen aparte duurzaamheidsmaatregelen.

Participatie
De ontwikkeling van het accommodatiebeleid is gebaseerd op een uitgebreid participatieproces, met inbreng van zowel interne als externe belanghebbenden.

Tijdens dit proces is actief geluisterd naar de participatiedeelnemers en de commissie om tot een goed onderbouwd beleid te komen. De aanpak en uitvoering van deze participatie zijn verder toegelicht in bijlage 5: Participatieverantwoording.

Communicatie
Indien de gemeenteraad instemt met het beleidskader worden de stakeholders geïnformeerd over het genomen besluit en betrokken bij de verdere uitvoering hiervan in 2026 en verder.
Vervolg
Bij een positief besluit van de gemeenteraad starten we in het tweede kwartaal van 2025 met de implementatie van het beleidskader conform de in het kader opgenomen wijze. Onderdeel daarvan is monitoring en evaluatie. Hierover wordt de raad tussentijds geïnformeerd.

Bijlagen
1. Managementsamenvatting Accommodatiebeleid
2. Beleidsnota ‘Accommodatiebeleid en tarifering maatschappelijk vastgoed gemeente Maashorst’.
3. Financiële doorrekening
4. Vraag en antwoord
5. Participatieverantwoording
6. Begrotingswijziging nr. 8 (2025)

Uden, 5 maart 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris,	de burgemeester,
J.A.G.M. van Aaken	J.A. van der Pas